

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІМЕРСИВНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Алексєєнко-Лемовська Л. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін
Міжнародний європейський університет
м. Київ, Україна*

У сучасних умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій та глобалізації освітніх процесів перед системою неперервної освіти постає завдання забезпечення високого рівня професійної компетентності педагогічних кадрів. Традиційні методи підвищення кваліфікації поступово втрачають свою ефективність, оскільки не завжди відповідають викликам сучасності та потребам нового покоління здобувачів освіти. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження імерсивного навчання, що передбачає використання інноваційних технологій, зокрема таких як віртуальна та доповнена реальність, для створення інтерактивного освітнього середовища.

У наукових працях вітчизняних дослідників розкриваються питання використання імерсивних технологій на всіх освітніх рівнях [3, с. 122]. Зазначається, що імерсивні технології відкривають перед освітою нові горизонти, змінюючи звичні методи навчання та надаючи більше можливостей для розвитку [4, с. 182]. Імерсивні технології розглядаються як узагальнюючий термін для технологій, що стирають межу між фізичним і цифровим світами та дозволяють користувачам взаємодіяти, створюючи певне занурення [1, с. 51]. Наголошується на необхідності запровадження програм постійного професійного розвитку та механізмів підтримки педагогів, а розвиток здібностей має бути зосереджений не лише на навичках м'якого навчання чи методах навчання, а й на навчанні в контексті імерсивних технологій як частини освіти впродовж життя [2, с. 21].

Проблема впровадження імерсивних технологій в освітній процес для формування професійних компетентностей педагогів у системі неперервної освіти полягає у вирішенні комплексу організаційних, методологічних, психологічних, етичних, технологічних та інших питань. Так, наприклад, імерсивні технології (такі як віртуальна та доповнена реальність) активно впроваджуються в навчальний процес, але методологічна база їх використання для формування професійних компетентностей педагогів у системі неперервної освіти ще не

розроблена. Зокрема, необхідно визначити, які саме професійні компетентності більш ефективно розвиваються через імерсивне навчання; як адаптувати такі технології до різних етапів неперервної освіти; якими є критерії оцінювання ефективності навчання з використанням таких технологій.

Реалізація імерсивного навчання вимагає як технічних, так і фінансових ресурсів. Основні проблеми полягають у нестачі обладнання (або програмного забезпечення) в закладах освіти; недостатній підготовленості закладів системи освіти до інтеграції технологій у навчальні програми; відсутності системи реалізації програм навчання педагогів для роботи з імерсивними технологіями.

Дослідження підтверджують, що загалом педагогічні працівники ознайомлені з технологією віртуальної реальності та доповненої реальності, проте лише незначна частина опитаних використовує імерсивні технології в навчальному процесі [1, с. 52]. Частина педагогів стикаються з труднощами у впровадженні нових технологій через низький рівень цифрової грамотності, страх перед використанням складного обладнання або відсутність розуміння, як саме застосування імерсивних технологій може покращити освітній процес.

Враховуючи високий потенціал впровадження імерсивних технологій (що підтверджують наукові дослідження), питання щодо ефективності реалізації даних технологій у навчанні педагогів в системі неперервної освіти залишаються дискусійними. Так, наприклад, серед проблемних питань: які професійні компетентності можна розвинути завдяки імерсивному навчанню? як загалом впливає імерсивне навчання на розвиток професійної компетентності педагогів у системі неперервної освіти? тощо.

У системі неперервної освіти ключовою метою є безперервний професійний розвиток педагогів. І ключова проблема полягає в тому, як інтегрувати імерсивне навчання на всіх етапах цього процесу, забезпечуючи, по-перше, мотивацію педагогів до постійного розвитку; по-друге, індивідуалізацію та адаптацію освітніх програм до потреб кожного педагога; по-третє, гармонійне поєднання імерсивних технологій із традиційними формами навчання.

Цілком погоджуємося з думкою вчених, що використання імерсивних технологій в освітньому процесі здатне підвищити результати навчання при правильному виборі типу системи та її функціональних характеристик у відповідності до обраної галузі знань та компетентностей [5, с. 233].

Саме тому вважаємо, що наукова проблема впровадження імерсивних технологій у систему неперервної освіти полягає у створенні ефективної моделі їх інтеграції, що потребує комплексного підходу

(при врахуванні організаційних, методологічних, технологічних, психологічних, етичних та інших аспектів) та сприятиме формуванню професійних компетентностей педагогів закладів освіти.

Список посилань

1. Довгаль С., Бутурліна О. Імерсивні технології та їх вплив на модернізацію сучасної системи освіти. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія : Філософія. Педагогіка.* 2024. 2 (2). С. 48–52.

2. Lacko J. Educating Teachers on Integrating Extended Reality in Teaching. *Імерсивні технології в освіті* : зб. мат. IV Міжн. наук.-практ. конф., м. Київ, 30 квітня 2024 р. / за ред. Носенко Ю. Г. Київ : ІЦО НАПН України, 2024. С. 14–22.

3. Слободяник О.В. Імерсивні технології у працях вітчизняних та зарубіжних науковців. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки.* 2021. 201. С. 120–124.

4. Стойка О. Я. Імерсивні технології у навчанні: нові горизонти освітніх практик. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVII : Подолання кризових ситуацій у науці та освіті. 2024. С. 181–183.

5. Цимбалюк Т., Федасюк Д., Використання імерсивних технологій в освітньому процесі: переваги підходу, аналіз комерційних систем, класифікація навчальних середовищ. *Information systems and networks.* 2024. 15. С. 219–237.